

Eesti NSV

Tartu Rajooni Töörahma Saadikute Nõukogu Täitevkomitee

OTSUS

22. juunil 1966 a. nr. 143

~~TÄHE~~
Rõngus

Looduse- ja kultuurimälestiste kaitsest Elva ja
Rõngu külanõukogu piirkonnas
=====

Kuulanud Elva Rajoonidevahelise Koduloomuuseumi direktori K.K. i r t'i ettekande looduse- ja kultuurimälestiste kaitse olukorrast Elva ja Rõngu külanõukogu piirkonnas ja sellele järgnenud sõnavõttud Tartu Rajooni Töörahma Saadikute Nõukogu Täitevkomitee määrab, et nendes külanõukogudes on saavutatud looduse- ja kultuurimälestiste kaitse, propageerimisel ja tähistamisel määratavaid tulemusi.

Hinnatavaid tulemusi on kultuurimälestiste kaitse, säilitamisel ja propageerimisel saavutanud Elva kolhoos, Uderna Algkool, Valguta kolhoos.

On avastatud ka rida uusi objekte (fašismiohvrite mõrvakoht lllil jt.).

Looduse- ja kultuurimälestiste kaitsele on kaasa tommatud koolinoori, kolhoosnikuid ja pensionäre.

Vaatamata edusammudele esineb Elva ja Rõngu külanõukogus looduse- ja kultuurimälestiste kaitsealases töös veel rida puudusi.

Tähistamata on vabariikliku tähtsusega arheoloogiämälestised (arvult 7), arhitektuurimälestised (1) valdav osa looduskaitse üksikobjekte (14), pargid (6) ja maastikulised keelualad (3). Rõngu sovhoosis lasti hävida luuletaja Ernst Enno kodukoht. Tähistamata on ka Suure Isamaasõja ja partisaniliikumisega seotud kohad (Elva tankilahingu koht, Tammiste lahingupaik, partisanide peatuskoht Valgutas, langenud võitlejate hauad Nilbeasarel, Valgutas jm.). Soovida jätab veel looduse- ja kultuurimälestiste propaganda kolhoosides, sovhoosides, rahvamajades ja koolides. Kohaliku kaitse alla vääriskaid võtta veel palju objekte, mille heaperemehelikule säilitamisele majandid ei ole aga alati osutanud vajalikkutähelepanu.

Looduslikult kaunite kohtade ja kultuurimälestiste kaitse tugevdamiseks Elva ja Rõngu külanõukogu piirkonnas,

405
Säilit
Leht 21 p. 1

Tartu Rajooni Törahva Saadikute Nõukogu Täitevkomitee

o t s u s t a b:

1. Võtta riikliku looduskaitse alla täiendavalt kohaliku tähtsust omavad objektid (vastavalt lisale nr.1)
2. Võtta riikliku kaitse alla kohalikku tähtsust omavad kultuuriloolised objektid (vastavalt lisale nr.2)
3. Võtta riikliku kaitse alla kohalikku tähtsust omavad ajaloolis-revolutsioonilised objektid (vastavalt lisale nr.3)
4. Võtta riikliku kaitse alla kohalikku tähtsust omavad arhitektuuri objektid (vastavalt lisale nr.4)
5. Kohustada Tartu Rajooni TSN Täitevkomitee Kommunaalmajanduse ja elanikkonna elukondliku teenindamise osakonda:
 - a) paigutama rajooni kalmistute väravaile skeemid revolutsiooni- ja kultuuritegelaste kalmude ära märkimisega;
 - b) lubada vanade kalmude ja matusepaikade tasan-damist teostada vaid kooskõlas Kultuuriosakonna ja Elva Rajoonidevahelise Koduloomuuseumiga
6. Kohustada Tartu Rajooni TSN Täitevkomitee Kultuuri-osakonda:
 - a) tähistama 1967.aasta jooksul kõik olulisemad ajaloolised, arheoloogilised ja kultuuriloolised objektid vastavate tähistega;
 - b) täiendada kultuurimälestiste usaldusmeeste võrku uute aktiivsete liikmetega;
 - c) sõlmima kaitsekohustused uutele objektidele 31.detsembriks 1966.a.
7. Kohustada Tartu Rajooni TSN Täitevkomitee loodus-kaitse komisjoni, Elva Metsamajandit ning Elva ja Rõngu külanõukogu esimehei esitada põhjendatud ettepanekud puhkelaagrite, telkimis- ja lõkketulekohtade paiknemise skeemid, mis peavad kooskõlas olema maastikulise perspek-tiivplaneerimisega.
8. Kohustada Elva piirkonna teemeistrit välja panema kõikide tähtsamate looduslike- ja kultuurimälestiste asu-kohtadesse viivale teele vastavad teeviidad.

405

482

22

Plut

9. Juhtida Rakvere Siirupi- ja Tärklisetehasse direktsiooni tähelepanu asjaolule, et nende kartulivaru laoplatil Elva külanõukogu piirkonnas on äärmiselt korras ja antisani- taarses olukorras, pealegi suvituslinna läheduse tõttu ei sobigi see asupaik sellise ettevõtte jaoks, kuna see reostab ümbrust ja rikub Elva puhketooni maastikulist ilmet.

10. Moodustada Uderna kooli territooriumil kultuuri- looline kaitseobjekt nimetusega "Uderna kultuurilooline kaitseala".

11. Kohustada Valguta kolhoosi (esimees sm.K.E r m) lõpetama hiljemalt 15.augustiks 1966.a. Eesti NSV rahva- kunstniku Aleksander L ä t t e kodukoha sanitaarremont Jukal.

12. Kohustada Nõo sovhoosi direktorit korrastama Tamsa tankilahingus langenud kindralmajor P.A.P o t a p o v i hukkamiskoht ja leidma võimalusi selle ja tankilahingu koha tähistamiseks 1967.aastal.

13. Kohustada Elva Rajoonidevahelist Koduloomuuseumi arvele võtma kõik väärtuslikud kultuurimälestised (maal, graafika, skulptuur, tarbekunst) Elvas ja ümbruses 31.augustiks s.a. Komplekteerida nendest vastav näitus.

14. Käesoleva otsuse täitmise kontroll panna Tartu Rajooni TSN Täitevkomitee esimehele sm.R.K u r v i t s'ale.

R.Kurvits
/R.Kurvits/

Tartu Rajooni TSN Täitev-
komitee esimees.

/A.Alam/

Tartu Rajooni TSN Täitev-
komitee sekretäri aj.kt.

Koopia õige	
405	
1	
482	
23	
Alam	<i>R.Kurvits</i>

Tartu Rajooni TSN Tõitev-
komitee otsuse nr. 143,
22. juunist 1966. a. juurde

Riikliku kaitse alla võetud kohaliku
tähtsusega looduslike objektide
loetelu Elva ja Rõngu külanõukogu
piirkonnas

4. Mõgremägi	- Elva k/n
Nõo sovhoos	Looduslikult kaunis
kuplike, seotud kultuuri-
looliste sündmustega.
Maastikuliselt kaunimaid
kohti ümbruses.
✓ 2. Kerkmägi	- Elva k/n
Nõo sovhoos	Looduslikult kaunis
kõrgendik. Mäel triangu-
latsiooni baaspunkt.
Mägi seotud ka Suure
Isamaasõja lahingutega
24. augustil 1944. a.
3. Jaanimägi	- Elva k/n
Elva kolhoos	Uderna raudteepeatuse
lähedal soos asuv moreen-
seljak. Seotud legendiga.
Arvatav matusekoht.
4. Ihämägi	- Rõngu k/n
Rõngu sovhoos	Looduslikult kaunis
kuppel. Triangulatsiooni
baaspunkt
5. Raigaste kaasik	- Rõngu k/n
Rõngu sovhoos	Endine Raigaste külakooli
juures asuv looduslikult
kaunis kaasik, seotud
kultuurilooga (O. Gross-
schmidt)
✓ 6. Kõo park	- Elva k/n
Elva kolhoos	Park väärispuuliikidega,
seotud kultuurilooga
✓ 7. Uderna haigla
park	- Elva k/n	Park väärispuuliikidega,
seotud kultuurilooga.

/A. Alam/ *Alam*
Tartu Rajooni TSN Tõitev-
komitee sekretäri aj. kt.

Koopia õige	
Tartu Linnaarhiiv	
Põhi...	405
Nimi...	1
Säilik...	482
Leht...	242
Allkiri...	<i>K. Luik</i>